

Κυβερνητική σύσκεψη για τον περιορισμό του λαθρεμπορίου και της αθέμιτης κερδοφορίας στα καύσιμα

2022/07/07 16:33 στην κατηγορία ΑΥΤΟ/ΔΡΟΜΟΙ

Ευρεία κυβερνητική σύσκεψη, με τη συμμετοχή πλήθους μελών της κυβέρνησης, πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της εντατικοποίησης των δράσεων για τον περιορισμό του λαθρεμπορίου και της αθέμιτης κερδοφορίας στην αγορά των καυσίμων.

Ειδικότερα, στη σύσκεψη συμμετείχαν οι υπουργοί Οικονομικών Χρ. Σταϊκούρας, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Άδ. Γεωργιάδης, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Ι. Πλακιωτάκης, ο υφυπουργός Οικονομικών Απ. Βεσυρόπουλος, Προστασίας του Πολίτη, Ελ. Οικονόμου, οι γενικοί γραμματείς Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας, Εμμ. Μαστρομανώλης, Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών, Αλ. Σδούκου, Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή, Σωτ. Αναγνωστόπουλος, Δημοσιονομικής Πολιτικής, Αθ. Πετραλιάς και ο διοικητής της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), Γ. Πιτσιλής.

Ο κυβερνητικός σχεδιασμός για τον περιορισμό του λαθρεμπορίου και της αθέμιτης κερδοφορίας στην αγορά των καυσίμων υλοποιείται με βάση τρεις κύριους άξονες:

I. Στρατηγικός σχεδιασμός και κεντρική επιχειρησιακή εποπτεία.

II. Συστηματικές νομοθετικές και κανονιστικές παρεμβάσεις.

III. Ενδυνάμωση και συντονισμός της επιχειρησιακής δράσης.

Ο σχεδιασμός αυτός έχει αποδώσει σημαντικά και μετρήσιμα αποτελέσματα σε σχέση με τα προηγούμενα έτη, έχει επιφέρει καίρια πλήγματα σε εγκληματικά δίκτυα λαθρεμπορίου και έχει περιορίσει την αθέμιτη κερδοφορία σε όλα τα στάδια της εμπορίας καυσίμων.

I. Στρατηγικός σχεδιασμός και κεντρική επιχειρησιακή εποπτεία

Καταρχάς, με Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου θεσπίστηκε η «Κυβερνητική

Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού και Επιχειρησιακής Εποπτείας για τον Περιορισμό του Λαθρεμπορίου στα προϊόντα που υπόκεινται σε Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης (ΕΦΚ) και Φόρο Κατανάλωσης», με έργο τη χάραξη της εθνικής στρατηγικής και τον καθορισμό των επιμέρους στόχων για τον περιορισμό του λαθρεμπορίου, σε όλα τα προϊόντα ΕΦΚ (καύσιμα, αλκοολούχα, καπνικά) και την παρακολούθηση της υλοποίησής τους, την επιχειρησιακή εποπτεία των διωκτικών αρχών και την παρακολούθηση της υλοποίησης του συστήματος εισροών-εκροών των καυσίμων.

Έπειτα, με τον ν. 4758/2020, τον νόμο με τον οποίο θεσπίστηκε ένα συνεκτικό και ολοκληρωμένο πλαίσιο για τον περιορισμό του λαθρεμπορίου, αναβαθμίστηκε και στελεχώθηκε με έμπειρο και εξειδικευμένο προσωπικό το Συντονιστικό Επιχειρησιακό Κέντρο για το λαθρεμπόριο (ΣΕΚ), το οποίο τέθηκε υπό την εποπτεία της Κυβερνητικής Επιτροπής.

Με τις στρατηγικές αυτές παρεμβάσεις επιτεύχθηκε αποτελεσματική εποπτεία και συντονισμός των διωκτικών αρχών, βέλτιστη διαχείριση των πληροφοριών και εν τέλει μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας της επιχειρησιακής δράσης.

II. Συστηματικές νομοθετικές και κανονιστικές παρεμβάσεις

A) Το 2020, με τον ν. 4758/2020, θεσπίστηκε για πρώτη φορά μία ολοκληρωμένη προσέγγιση για τον περιορισμό του λαθρεμπορίου και της νοθείας των καυσίμων. Με τον νόμο αυτόν και τις εφαρμοστικές του αποφάσεις:

B) Ειδικά για τον τομέα των καυσίμων θεσπίστηκαν:

α) Ηλεκτρονικό μητρώο για την απογραφή όλων των δεξαμενών καυσίμων.

β) Υποχρέωση εγκατάστασης συστήματος εισροών-εκροών, πέραν των πρατηρίων υγρών καυσίμων, και σε φορολογικές αποθήκες και αποθήκες τελωνειακής αποταμίευσης υγραερίων.

γ) Υποχρέωση εγκατάστασης ηλεκτρονικού συστήματος γεωγραφικού εντοπισμού (GPS) σε βυτιοφόρα οχήματα και πλωτά εφοδιαστικά μέσα (σλέπια) και άλλα πλοία μεταφοράς ναυτιλιακού καυσίμου.

δ) Για τον περιορισμό της νοθείας, υποχρέωση φορολογικής σήμανσης (ιχνηθέτηση) των καυσίμων, συμπεριλαμβανομένων των υγραερίων, με νέους μοριακούς ιχνηθέτες.

ε) Σφράγιση των βυτιοφόρων μεταφοράς καυσίμων για τα οποία έχει δηλωθεί εξαγωγή, ώστε να διασφαλίζεται ότι αυτά δεν θα διοχετευθούν στο εσωτερικό της χώρας.

στ) Αυστηρές κυρώσεις για τις παραβάσεις λαθρεμπορίας και νοθείας καυσίμων, την καταδολίευση του συστήματος εισροών-εκροών και την αποθήκευση καυσίμων σε παράνομες δεξαμενές. Ειδικότερα:

i) αυστηροποιήθηκαν οι ποινές φυλάκισης και κάθειρξης για το αδίκημα της λαθρεμπορίας,

ii) προβλέφθηκε το μέτρο της προσωρινής σφράγισης, έως και 3 μήνες, των πρατηρίων και λοιπών εγκαταστάσεων εμπορίας καυσίμων και η δημοσιοποίηση των στοιχείων των παραβατών, για παραβάσεις νοθείας καυσίμων,

iii) θεσπίστηκαν αυστηρά πρόστιμα για τη μη εγκατάσταση καθώς και την καταδολίευση του συστήματος εισροών - εκροών, τη μη εγγραφή στο Μητρώο Δεξαμενών και τη μη εγκατάσταση GPS σε βυτιοφόρα και σλέπια,

ζ) ορίστηκε πρόστιμο για την παρεμπόδιση του τελωνειακού ελέγχου,

η) προβλέφθηκαν χρηματικά και άλλα κίνητρα για όσους συμβάλλουν στην αποκάλυψη σημαντικών υποθέσεων λαθρεμπορίας.

Για την εφαρμογή όλων αυτών, εκδόθηκε ήδη σειρά Υπουργικών Αποφάσεων και παράλληλα υλοποιούνται τα ηλεκτρονικά συστήματα παρακολούθησης και ελέγχου.

Επιπρόσθετα, με το άρθρο 58 του ν. 4818/2021, εισήχθη για πρώτη φορά στην ελληνική νομοθεσία ένα ολοκληρωμένο ρυθμιστικό πλαίσιο για τον περιορισμό της αθέμιτης κερδοφορίας σε περιόδους κρίσης, με τη θέσπιση μέγιστου ποσοστού περιθωρίου μεικτού κέρδους σε όλη την αλυσίδα της εμπορίας καυσίμων. Επίσης, για πρώτη φορά, επιτρέπεται η δημοσιοποίηση της εμπορικής επωνυμίας των επιχειρήσεων που παραβιάζουν τα μέτρα περιορισμού φαινομένων αθέμιτης κερδοφορίας, προκειμένου να προστατεύεται άμεσα το καταναλωτικό κοινό.

III. Ενδυνάμωση και συντονισμός της επιχειρησιακής δράσης

Η επιχειρησιακή δράση για τη δίωξη του λαθρεμπορίου στηρίζεται σε δύο άξονες: πρώτον, στη δίωξη εγκληματικών οργανώσεων, και δεύτερον, στον έλεγχο της παραβατικότητας και την αύξηση της συμμόρφωσης. Με τις στρατηγικές και συστηματικές παρεμβάσεις που έγιναν, διαπιστωμένες αδυναμίες των ελεγκτικών

οργάνων θεραπεύτηκαν, τα πενιχρά αποτελέσματα των προηγούμενων ετών ανατράπηκαν και επιτεύχθηκε σημαντική πρόοδος και στους δύο άξονες, με απτά αποτελέσματα.

Συγκεκριμένα:

Δίωξη εγκληματικών οργανώσεων

Κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2021 έως και 30.4.2022, πραγματοποιήθηκαν από τις διωκτικές αρχές (Α.Α.Δ.Ε., Σ.Δ.Ο.Ε., ΕΛ.ΑΣ.) 22 συλλήψεις, κατασχέθηκαν 276.758 λίτρα υγρών καυσίμων, 4.200.000 κιλά υγραερίου και 10 βυτιοφόρα φορτηγά και απενεργοποιήθηκαν 79 Α.Φ.Μ. ανύπαρκτων ή αδρανών επιχειρήσεων εμπορίας χημικών διαλυτών.

Ενδεικτικό στοιχείο της πρόόδου που επιτεύχθηκε είναι ότι οι κατασχέσεις, από όλες τις διωκτικές αρχές, υγρών καυσίμων από 67.795 λίτρα το 2019 και 92.927 λίτρα το 2020, ανήλθαν σε 198.669 λίτρα το 2021 και 78.089 λίτρα ήδη κατά το πρώτο τετράμηνο του 2022 (Στοιχεία ΣΕΚ, πίνακες 1 και 2).

Έλεγχος της παραβατικότητας - συμμόρφωση της αγοράς

Σε εκτέλεση των διατάξεων του ν. 4758/2020 και της Απόφασης Α. 1079/2022 του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., το Α΄ Τελωνείο Πειραιά, στο πλαίσιο δράσης της Α.Α.Δ.Ε. για τον περιορισμό του λαθρεμπορίου και αξιοποιώντας την ανάλυση δεδομένων του συστήματος εισροών-εκροών, προέβη σε έλεγχο πρατηρίου υγρών καυσίμων στη Νίκαια. Από τον έλεγχο του Γενικού Χημείου του Κράτους προέκυψε ότι το εν λόγω πρατήριο διέθετε νοθευμένα καύσιμα, με αποτέλεσμα, την 1η .7.2022, να επιβληθεί η πρώτη σφράγιση πρατηρίου για νοθεία καυσίμων, για διάστημα δέκα ημερών. Θα ακολουθήσει η δημοσιοποίηση των στοιχείων του παραβάτη, της παράβασης και των κυρώσεων για ένα έτος, σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

Σφράγιση πρατηρίου υγρών καυσίμων, λόγω νοθείας

Με βάση τα στοιχεία του ΣΕΚ, από 1.1.2021 έως και 30.4.2022, στον τομέα των καυσίμων έγιναν συνολικά από την Α.Α.Δ.Ε., την ΕΛ.ΑΣ. και το Σ.Δ.Ο.Ε. 19.282 έλεγχοι και διαπιστώθηκαν 1.868 παραβάσεις.

Επιπλέον, την ίδια χρονική περίοδο:

Οι πολύ καλές επιδόσεις των διωκτικών αρχών δεν παρατηρούνται μόνον στον τομέα των καυσίμων αλλά στο σύνολο των προϊόντων ΕΦΚ, αφού κατά το 2021 η αποτελεσματικότητά τους υπερδιπλασιάστηκε σε σχέση με τα προηγούμενα έτη (από 12,5% κατά μέσο όρο την τετραετία 2017-2020, ανήλθε στο 27% το 2021, αύξηση κατά 116%).

Έλεγχος και περιορισμός της αθέμιτης κερδοφορίας στην αγορά καυσίμων

Βάσει των τελευταίων συγκεντρωτικών στοιχείων της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η Διυπηρεσιακή Μονάδα Ελέγχου Αγοράς (ΔΙΜΕΑ) έχει αυξήσει σημαντικά τον αριθμό των ελέγχων στην αγορά καυσίμων και έχει βεβαιώσει σημαντικό αριθμό παραβάσεων:

Επιπρόσθετα, η ΔΙΜΕΑ έχει επιβάλει, μέχρι σήμερα, πρόστιμα ύψους 2.042.000 ευρώ για αθέμιτη κερδοφορία σε όλους τους κλάδους χονδρικής και λιανικής πώλησης στην αγορά.

Η αλματώδης αύξηση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας των διωκτικών αρχών, και μάλιστα παρά τις αντιξοότητες που προκάλεσε η πανδημία, δεν είναι συγκυριακή ούτε τυχαία, αλλά οφείλεται στον σαφή προσανατολισμό, στον σωστό σχεδιασμό και την αποτελεσματική εποπτεία, στη βελτίωση των ερευνητικών μεθόδων και στη χρήση προηγμένων αναλυτικών εργαλείων ελέγχου, και πάνω απ' όλα στην ισχυρή πολιτική βούληση για περιορισμό του λαθρεμπορίου, της νοθείας και εν γένει της παραβατικότητας στο σύνολο της εφοδιαστικής αλυσίδας των καυσίμων.

Οι καλές επιδόσεις δεν δημιουργούν εφησυχασμό και η συντονισμένη κυβερνητική προσπάθεια για τον περιορισμό του λαθρεμπορίου εντείνεται, με το ζήτημα να παραμένει πάντοτε πολύ ψηλά στην κυβερνητική ατζέντα. Η ολοκλήρωση του εφαρμοστικού κανονιστικού πλαισίου του ν. 4758/2020 και των ηλεκτρονικών εφαρμογών συνεχίζεται. Επιπλέον, στη διευρυμένη διυπουργική σύσκεψη ελήφθησαν αποφάσεις για άμεση ανάληψη πρωτοβουλιών, όπως η εξομοίωση των συντελεστών ΕΦΚ του βιομηχανικού υγραερίου με το υγραέριο λοιπών χρήσεων, η υποχρεωτική χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής για όλες τις συναλλαγές αγαθών που υπόκεινται σε ΕΦΚ και η γνωστοποίηση παραλαβής από άλλα κράτη-μέλη ή το εσωτερικό της χώρας διαλυτών και άλλων προϊόντων νέου τύπου που χρησιμοποιούνται στη νοθεία των καυσίμων.

Η μεγάλη διυπουργική κυβερνητική προσπάθεια για την πάταξη του λαθρεμπορίου και της νοθείας των καυσίμων είναι διαρκής, έχει αποδώσει ήδη καρπούς και θα συνεχιστεί με αμείωτη ένταση για την προστασία των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων.

Τα Κλιμάκια Ελέγχου Διακίνησης και Αποθήκευσης Καυσίμων του ΥΠΕΝ

πραγματοποιούν καθημερινά ελέγχους σε πρατήρια υγρών καυσίμων σε Αττική και Θεσσαλονίκη. Οι έλεγχοι πραγματοποιούνται με κινητές εργαστηριακές μονάδες (van).